

หัวข้อวิจัย	การศึกษาศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
ผู้ดำเนินการวิจัย	1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา สิทธิการ 2. ดร.วิยะดา เสรีวิชัยสวัสดิ์ 3. ดร.อิสรี แพทย์เจริญ
หน่วยงาน	สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ศักยภาพ/ความพร้อมของระบบการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน 2) สถานการณ์การท่องเที่ยว และรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B และ 3) ภาศิการท่องเที่ยวและนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านการอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนในเส้นทาง R3A และ R3B

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลจากภาศิการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การสำรวจภาคสนาม แบบสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมอภิปรายกลุ่มย่อย การจัดกิจกรรมการประชุมอย่างมีส่วนร่วม แบบสอบถามความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว แบบประเมินศักยภาพ/ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ภาศิการท่องเที่ยวภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานในพื้นที่ สถาบันการศึกษาในพื้นที่ สื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B การกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สำหรับการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญในการใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อ ศักยภาพ/ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว/ระบบการท่องเที่ยว ในเส้นทาง R3A และ R3B ในกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และใช้เทคนิควิธีพรรณนา (Description Statistic) และข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์และอธิบายผลโดยค่าร้อยละ (Percentage) และค่าตัวกลางเลขคณิต (Mean) ร่วมกับกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นด้านที่พิกั กิจกรรมการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก ความสามารถในการเข้าถึง การบริการเสริม และทรัพยากรบุคคลจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับบริบทของแหล่งท่องเที่ยวและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้รูปแบบการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B จำแนกเป็น 7 รูปแบบ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การ

ท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงมรดกวัฒนธรรมแผ่นดิน การท่องเที่ยวเชิงอาหาร (ท้องถิ่น) การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ การท่องเที่ยวเชิงพุทธ และการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวสร้างใหม่ นอกจากนี้ ภาศิการท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A และ R3B ควรร่วมมือกันดำเนินการด้าน พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การตลาดเชิงบูรณาการ การพัฒนาบุคลากร การสร้างนวัตกรรมใหม่ การสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย และบังคับใช้กฎระเบียบในการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน เป็นต้น

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวข้ามพรมแดน การท่องเที่ยวในเส้นทาง R3A การท่องเที่ยวในเส้นทาง R3B

Research Title	Potentiality/Readiness of Transboundary Tourism System on R3A and R3B Responding to Asean Community
Researcher	1. Asst.Prof.Dr.Bussaba Sitikarn 2. Dr.Wiyada Sereewichayaswat 3. Dr.Isaree Baedcharoen
Organization	School of Management, Mae Fah Luang University

Abstract

This study aims to investigate: 1) the potentials of trans-boundary tourism system; 2) situation and tourism types and; 3) tourism stakeholders' policy on R3A and R3B.

To achieve the objectives of the study, qualitative and quantitative approaches were employed to gathering data. These include: site survey, participatory observation, focus group discussion and in-depth interview tourism stakeholders in addition to questionnaire survey on tourists' satisfaction on tourism operation. Descriptive and content analysis were employed to explain data. Purposive sampling was employed for qualitative approaches whereas accidental sampling was directed to tourists to examine their satisfaction on transboundary tourism operation on R3A or R3B. Content analysis and description statistic were employed for qualitative data whereas percentage and mean were used to explain data in addition to SWOT analysis.

The study revealed that accommodation, tourist activities, amenities, accessibility, ancillary services and human resource issues are needed to be developed to response to the tourists' demand and in according to the destination context. Moreover, 7 types of tourism including ecotourism, agro tourism, heritage tourism, food tourism, ethnic tourism, Buddhism tourism and tourism in Man-made destination are identified as tourism linkage on R3A and R3B. Lastly, collaboration among tourism stakeholders in aspects of destination development, integrated marketing, human resource management, innovation and tourist activities promotion in addition to regulation enforcement in transboundary tourism are required.

Keywords: Trans-boundary Tourism, Tourism on R3A, Tourism on R3B